

ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ 1940 ΕΩΣ ΤΟ 1974

Κωνσταντίνα Χατζηλάου
Α. Μ. 1340200400503
Συνταγματικό Δίκαιο
Α΄ εξάμηνο
Τηλέφωνο: 2109240030

ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ 1940 ΕΩΣ ΤΟ 1974

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αυτή αναφέρεται στις βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα την περίοδο 1940 – 1974. Εξετάζει τις δέκα αναμετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν τη περίοδο αυτή, με πρώτη την αναμέτρηση της 31^{ης} Μαρτίου 1946 και τελευταία αυτή της 17^{ης} Νοεμβρίου 1974. Εξετάζονται τα εκλογικά συστήματα που ίσχυσαν, οι πολιτικές δυνάμεις που συμμετείχαν σε κάθε αναμέτρηση, οι ηγεσίες των παρατάξεων, τα αποτελέσματα των αναμετρήσεων, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και οι επιπτώσεις τους στη γενικότερη πορεία της χώρας. Η κοινοβουλευτική δημοκρατία τα μεταπολεμικά χρόνια ξεκίνησε με αβέβαια βήματα το 1946, καταργήθηκε τη περίοδο 67 – 74 από τη δικτατορία, αλλά επανήλθε δυνατή και με συνεχή πρόοδο από το 1974 μέχρι τις μέρες μας.

Λέξεις κλειδιά: βουλευτικές εκλογές, Ελλάδα.

SUMMARY

This survey cites the parliamentary elections in Greece from 1940 to 1974. It examines ten confrontations which took place during this period. The first one took place at 31/04/1946 and the last one at 17/11/1974. This survey also examines the system of each election, the political forces which took part in each confrontation, the leaders of the political commas, the results of the elections and their effects to the political life of Greece. The parliamentary democracy after the Second World War started in 1946 but it stopped from 1967 to 1974 due to the dictatorship. Finally, the parliamentary democracy was established in Greece from 1974 to nowadays.

Key words: parliamentary elections, Greece.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ-----	σελίδα 4
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 31 ^{ης} ΜΑΡΤΙΟΥ 1946-----	5
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 5 ^{ης} ΜΑΡΤΙΟΥ 1950-----	7
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 9 ^{ης} ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1951-----	10
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 16 ^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1952-----	12
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 19 ^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1956 -----	13
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 11 ^{ης} ΜΑΙΟΥ 1958 -----	14
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 29 ^{ης} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961-----	15
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 3 ^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1963 -----	17
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 16 ^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1964 -----	18
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 17 ^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1974-----	19
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-----	21
ΠΕΡΙΛΗΨΗ-----	22
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-----	23

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η περίοδος 1940 – 1974 ήταν για τη πατρίδα μας πολύ έντονη, γεμάτη από ιστορικά γεγονότα μεγάλης σημασίας. Η συμμετοχή της Ελλάδας στο 2^ο παγκόσμιο πόλεμο, το έπος του 40, η γερμανοιταλική κατοχή, η εθνική αντίσταση, η απελευθέρωση, ο εμφύλιος πόλεμος με τα καταστροφικά του αποτελέσματα, ο κοινοβουλευτικός βίος 46 – 67, η επτάχρονη δικτατορία 67 – 74 και η αποκατάσταση της δημοκρατίας το 1974, είναι γεγονότα που σημάδεψαν και καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό και τη σημερινή εποχή μας.

Το θέμα αυτής της εργασίας είναι οι βουλευτικές εκλογές που έγιναν στο διάστημα αυτό, τα εκλογικά συστήματα με τα οποία πραγματοποιήθηκαν, τα κόμματα και οι αρχηγοί που συμμετείχαν, τα αποτελέσματα των εκλογών, η κατανομή των εδρών στη βουλή, η σημασία και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε αναμέτρησης.

Το διάστημα 1940 – 1974 πραγματοποιήθηκαν 10 συνολικά εκλογικές αναμετρήσεις και 2 δημοψηφίσματα. Το πρώτο¹ έγινε στις 1/9/1946 για την επάνοδο η όχι του βασιλιά Γεωργίου του Β και το αποτέλεσμα ήταν <ναι> στην επιστροφή με ποσοστό 68,41%. Το δεύτερο² έγινε στις 8/12/1974, από τη πρώτη μετά τη δικτατορία κυβέρνηση του Κ. Καραμανλή, για τη μορφή του πολιτεύματος. Δηλαδή, σε θεσμικό επίπεδο, αν ο αρχηγός της χώρας θα είναι αιρετός η κληρονομικός και, σε πολιτικό επίπεδο, αν θα επιστρέψει ο τέως βασιλιάς Κωνσταντίνος η όχι. Ο λαός ψήφισε υπέρ της αβασίλευτης δημοκρατίας με αιρετό αρχηγό με ποσοστό 69,2%.

Τα εκλογικά συστήματα που ίσχυαν στις εκλογές ήταν η απλή αναλογική και η ενισχυμένη αναλογική³. Σε γενικές γραμμές, με την απλή αναλογική τα κόμματα εξασφαλίζουν ποσοστό εδρών στη βουλή ίδιο περίπου με το ποσοστό τους στις εκλογές. Οι υπερασπιστές του συστήματος αυτού λένε ότι έτσι εξασφαλίζεται η παρουσία στη βουλή όλων των πολιτικών τάσεων της κοινωνίας σε δίκαια αναλογία. Αντίθετα οι πολέμιοι του συστήματος ισχυρίζονται ότι οδηγεί σε πολυκατάτμηση των δυνάμεων και αδυναμία σχηματισμού ισχυρών κυβερνήσεων. Με το σύστημα της ενισχυμένης αναλογικής, μέσω των πολύπλοκων κατανομών, των βουλευτών επικρατείς κλπ, επιτυγχάνεται η προμοδότηση, σε έδρες, του πρώτου κυρίως κόμματος, με αποτέλεσμα την δυνατότητα απόλυτης πλειοψηφίας στη βουλή χωρίς αντίστοιχη πλειοψηφία στο εκλογικό σώμα. Οι υπερασπιστές του συστήματος αυτού ισχυρίζονται ότι δίνει σταθερές κυβερνήσεις ενώ οι πολέμοί του λένε ότι, στη πράξη, εξουδετερώνει τα μικρά κόμματα και αλλοιώνει τη βούληση του λαού. Οι περισσότερες αναμετρήσεις έγιναν με το σύστημα της ενισχυμένης αναλογικής.

1: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΣΤ, Εκδοτική Αθηνών, 2000 , σ. 123, 124.

2: Μεγάλη Ιστορία του Εικοστού Αιώνα τόμος 7, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2002 , σ. 239, 240.

3: Αποτελέσματα εκλογών 1946 –1977, Εκδόσεις Διάλογος, Αθήνα 1981, σ. 7-11.

ΕΚΛΟΓΕΣ 31^{ης} ΜΑΡΤΙΟΥ 1946

Οι βουλευτικές εκλογές του 1946 ήσαν οι πρώτες μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο που έγιναν στη πατρίδα μας και διεξήχθησαν με το σύστημα της απλής αναλογικής. Από τις εκλογές αυτές απείχαν το ΚΚΕ και άλλα μικρότερα κόμματα (κόμμα του Γ. Καφαντάρη κλπ). Όπως φαίνεται κατωτέρω, η ενωμένη παράταξη εθνικοφρόνων με επικεφαλής τον Κ. Τσαλδάρη κέρδισε με μεγάλη πλειοψηφία. Οι εκλογές αυτές επανέφεραν στην Ελλάδα μια κοινοβουλευτική κυβέρνηση και πέτυχαν την επιδίωξη του αστικού πολιτικού κόσμου της εποχής εκείνης που ήταν ο προσανατολισμός της χώρας προς την Αγγλία και τις ΗΠΑ⁴. Οι εκλογές δεν έλυσαν το πολιτικό πρόβλημα και μάλλον συνέπεσαν, σχεδόν, με την έναρξη του εμφυλίου πολέμου, που θα ταλάνιζε τη χώρα για χρόνια.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ⁵ (κόμματα, αρχηγοί, ποσοστά και κατανομή των εδρών του κοινοβουλίου)

Πληθυσμός: 7232543

Ψηφίσαντες: 1121696

Άκυροι ψήφοι :13223

Έγκυροι ψήφοι: 1108473

Έδρες: 354

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΕΝΩΜΕΝΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΝΩΝ (Κ. Τσαλδάρης, Σ. Γονατάς κ.α)	610935	55,12	206
ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Σ. Βενιζέλος, Γ. Παπανδρέου κ.α)	213721	19,18	68
ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ (Θ. Σοφούλης)	159525	14,39	48

4: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΣΤ, Εκδοτική Αθηνών, 2000, σ. 118.

5: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974, Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφορήσεως, Αθήνα 1977, σ. 32,33.

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΕΘΝΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ν. Ζέρβας)	66027	5,96	20
ΕΝΩΣΗ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΝΩΝ (Τ. Τουρκοβασίλης Γ. Παμπούκης)	32538	2,94	9
ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ (Α. Μυλωνάς)	7473	0,67	1
ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ (Κ. Ευσταθόπουλος)	1848	0,17	-
ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΙΔΙΟΚΤΗΣΗΣ (Α. Αντωνόπουλος)	1114	0,10	-
ΑΛΛΑ ΚΟΜΜΑΤΑ	389	0,04	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ	12036	1,08	2
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ	2833	0,25	-

ΕΚΛΟΓΕΣ 5^{ης} ΜΑΡΤΙΟΥ 1950

Οι εκλογές διεξήχθησαν από την υπηρεσιακή κυβέρνηση του Ι. Θεοτόκη με το σύστημα της απλής αναλογικής. Χαρακτηριστικό της εκλογικής αναμέτρησης ήταν η πολυδιάσπαση των πολιτικών δυνάμεων, όπως φαίνεται και από τα αποτελέσματα που ακολουθούν. Άλλο αξιοσημείωτο αποτέλεσμα των εκλογών είναι η υποχώρηση των δεξιών κομμάτων (Λαϊκό, Μέτωπο Εθνικής Αναδημιουργίας) με ταυτόχρονη άνοδο του κέντρου αλλά και των αριστερών κομμάτων (ΕΠΕΚ, Κόμμα Γ. Παπανδρέου, Δημοκρατική παράταξη). Ένα μέρος του εκλογικού σώματος αποδοκίμασε την πολιτική της προηγούμενης τετραετίας, δηλαδή τους νικητές του εμφυλίου πολέμου⁶.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ⁷

Πληθυσμός: 7395219

Ψηφίσαντες: 1696146

Άκυροι ψήφοι : 7223

Έγκυροι ψήφοι: 1688923

Έδρες: 250

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΛΑΪΚΟ ΚΟΜΜΑ (Κ. Τσαλδάρης)	317512	18,80	62
ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ (Σ. Βενιζέλος)	291083	17,24	56
Ε.Π.Ε.Κ. (Ν. Πλαστήρας)	277739	16,44	45
ΚΟΜΜΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Γ. Παπανδρέου)	180185	10,67	35
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ (Ι. Σοφιανόπουλος, Α. Σβώλος)	163824	9.70	18

6: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΣΤ, Εκδοτική Αθηνών, 2000, σ. 172, 173.

7: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974. Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφόρησης, Αθήνα 1977, σ. 34, 35, 36.

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ (ΠΑΚ) (Κ. Κοτζιάς Κ. Μανιαδάκης)	137618	8,15	16
ΜΕΤΩΠΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΑΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ (Π. Κανελλόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος)	88979	5,27	7
ΕΘΝΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ν. Ζέρβας)	61575	3,65	7
ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΑΓΡΟΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (ΠΑΕ) (Α. Μπαλατατζής, Α. Μυλωνάς)	44308	3,62	3
ΝΕΟ ΚΟΜΜΑ (Σ. Μαρκεζίνης)	42157	2,50	1
ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΛΑΟΥ (Π. Μαυρομιχάλης, Β. Παπαδάκης)	26925	1,59	-
ΕΘΝΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ (Γ. Γρίβας)	14256	0,84	-
ΚΟΜΜΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ι. Μπερνίτσας)	9132	0,54	-
ΚΟΜΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Α. Φοστερίδης)	8260	0,48	-
ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΕΩΣ (Γ. Βαρβούτης, Ι. Μπερνίτσας)	8127	0,40	-
ΚΟΜΜΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ (Γ. Μελάς)	3089	0,18	-

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ (Α. Παγκούτσος)	2191	0,13	-
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ (Ι. Λαζαρήs κ.α)	1027	0,06	-
ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΟΜΜΑΤΑ (11)	1215	0,07	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	2979	0,18	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ	6742	0,04	-

ΕΚΛΟΓΕΣ 9^{ης} ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1951

Οι εκλογές έγιναν με το σύστημα της ενισχυμένης αναλογικής από τη κυβέρνηση του Σοφοκλή Βενιζέλου και έλαβαν μέρος 9 κόμματα. Με το εκλογικό αυτό σύστημα γίνεται εμφανής η προμοδότηση του μεγαλύτερου κυρίως κόμματος. Το εκλογικό σύστημα είναι η αιτία και της δραματικής μείωσης των κομμάτων που συμμετέχουν, σε σύγκριση με τις προηγούμενες εκλογές. Συγγενή κόμματα συνασπίζονται με χαρακτηριστική περίπτωση τον Ελληνικό Συναγερμό του στρατάρχη Παπάγου που εκπροσωπεί το μεγαλύτερο τμήμα της δεξιάς και καταλαμβάνει τη πρώτη θέση. Ανάλογες κινήσεις γίνονται στην αριστερά με την ΕΔΑ, ενώ στο κέντρο οι κινήσεις αυτές είναι λιγότερο σαφείς, συγκεντρώνει όμως συνολικά μεγαλύτερη δύναμη από τη δεξιά.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ⁸

Πληθυσμός: 7395219

Εγγεγραμμένοι: 2224246

Ψηφίσαντες: 1717012

Άκυροι ψήφοι : 8108

Έγκυροι ψήφοι: 1708904

Έδρες: 258

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ	
	Αριθμός	%	Αριθμός	%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ (Α. Παπάγος)	624316	36,53	114	44,18
ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ (ΕΠΕΚ) (Ν. Πλαστήρας)	401397	23,49	74	28,68
ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ (Σ. Βενιζέλος)	325390	19,04	57	22,09

8: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974, Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφορήσεως, Αθήνα 1977, σ. 36, 37.

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ	
	Αριθμός	%	Αριθμός	%
ΕΝΙΑΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ (ΕΔΑ)	180640	10,57	10	3,87
ΛΑΪΚΟ ΚΟΜΜΑ (Κ. Τσαλδάρης)	113876	6,66	2	0,77
ΚΟΜΜΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Γ. Παπανδρέου)	35810	2,10	-	-
ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (Α. Μπαλατατζής)	21009	1,23	1	0,38
ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ Ε.Λ.Δ. (Α. Σβώλος)	3912	0,23	-	-
ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟΜΑΡΞΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ	53	0,00	-	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	1554	0,09	-	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ	925	0,06	-	-

ΕΚΛΟΓΕΣ 16^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1952

Οι εκλογές αυτές έγιναν από την υπηρεσιακή κυβέρνηση του Δ. Κιουσόπουλου με πλειοψηφικό σύστημα⁹. Το κόμμα του Α. Παπάγου <Ελληνικός Συναγερμός> πέτυχε ποσοστό στις εκλογές 49,22% που μεταφράστηκε σε 240 έδρες επί συνόλου 300 της Βουλής, εγκαινιάζοντας μακρά περίοδο παραμονής στην εξουσία της συντηρητικής παράταξης. Οι δυνάμεις του κέντρου εμφανίζονται επίσης ενωμένες <ΕΠΕΚ – Φιλελεύθεροι > όπως και οι αριστερές δυνάμεις <ΕΔΑ> η οποία, λόγω του εκλογικού συστήματος, δεν εκλέγει βουλευτές.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ¹⁰

Πληθυσμός: 7395219

Ψηφίσαντες: 1600172

Άκυρα ψηφοδέλτια : 8365

Έγκυρα ψηφοδέλτια: 1591807

Έδρες: 300

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ	
	Αριθμός	%	Αριθμός	%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ (Α. Παπάγος)	783541	49,22	240	80,0
ΕΝΩΣΗ ΚΟΜΜΑΤΩΝ Ε.Π.Ε.Κ - ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ (Ν. Πλαστήρας, Σ. Βενιζέλος)	544834	34,22	57	19,0
ΕΝΙΑΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΕΔΑ. (Διοικούσα επιτροπή)	152011	9,55	-	-
ΛΑΪΚΟ ΚΟΜΜΑ (Κ. Τσαλδάρης)	16767	1,05	-	-
ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (Α. Μπαλαταζής)	10341	0,66	-	-
ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ (Α. Παγκούτσος)	691	0,04	-	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	56679	3,57	3	1,0
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ	26853	1,69	-	-

9: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΣΤ, Εκδοτική Αθηνών, 2000, σ. 181, 182, 183.

10: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974, Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφόρησης, Αθήνα 1977, σ. 38.

ΕΚΛΟΓΕΣ 19^ηΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1956

Οι εκλογές αυτές έγιναν με σύνθετο σύστημα ενισχυμένης αναλογικής από τη κυβέρνηση του Κ. Καραμανλή. Το εκλογικό αυτό σύστημα βοήθησε την < Ελληνική Ριζοσπαστική Ένωση > του Κ. Καραμανλή να πάρει την πλειοψηφία της Βουλής αν και ήταν δεύτερο κόμμα πίσω από την < Δημοκρατική Ένωση > των Γ. Παπανδρέου – Σ. Βενιζέλου κλπ . Παρατηρούμε ότι οι δύο μεγάλοι σχηματισμοί συσπειρώνουν το σύνολο σχεδόν της δεξιάς και της κεντροαριστεράς αντίστοιχα (η ΕΔΑ συμμετείχε στη δημοκρατική ένωση) Άλλο αξιοσημείωτο γεγονός των εκλογών αυτών είναι η συμμετοχή για πρώτη φορά των γυναικών, οι οποίες είχαν αποκτήσει πλήρη εκλογικά δικαιώματα από το 1952 αλλά τα ασκούσαν τώρα για πρώτη φορά¹¹.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ¹²

Πληθυσμός: 7395219

Εγγεγραμμένοι: 4507907

Ψηφίσαντες: 3379445

Άκυροι ψήφοι : 15084

Έγκυροι ψήφοι: 3364361

Έδρες: 300

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ	
	Αριθμός	%	Αριθμός	%
ΕΘΝΙΚΗ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΡΕ) (Κ. Καραμανλής)	1594112	47,38	165	55,0
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Γ. Παπανδρέου, Σ. Βενιζέλος, Π. Τσαλδάρης, Ε. Ηλιού, κ.α.)	1620007	48,15	132	44,0
ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ (Σ. Μαρκεζίνης)	74545	2,22	-	-
ΛΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΟΜΜΑ (Σ. Στεφανόπουλος)	29375	0,88	-	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	31022	0,92	-	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ	15300	0,45	-	-

11,12: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974. Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφορήσεως, Αθήνα 1977, σ. 39, 40.

ΕΚΛΟΓΕΣ 11^{ης} ΜΑΙΟΥ 1958

Οι εκλογές έγιναν με το σύστημα της ενισχυμένης αναλογικής από υπηρεσιακή κυβέρνηση του Κ. Γεωργακόπουλου. Η ΕΡΕ του Κ. Καραμανλή αναδεικνύεται κυρίαρχη δύναμη του πολιτικού φάσματος, ενώ μεγάλη έκπληξη των εκλογών είναι το ποσοστό της αριστερής ΕΔΑ η οποία συγκεντρώνει 24,42% και εκλέγει 79 βουλευτές. Στις εκλογές αυτές τα κόμματα του κέντρου δεν σημείωσαν επιτυχία.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ¹³

Πληθυσμός: 7395219

Εγγεγραμμένοι: 5395219

Ψηφίσαντες: 3863982

Άκυροι ψήφοι : 16197

Έγκυροι ψήφοι: 3847785

Έδρες: 300

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ	
	Αριθμός	%	Αριθμός	%
ΕΘΝΙΚΗ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΡΕ) (Κ. Καραμανλής)	1583885	41,16	171	57,0
ΕΝΙΑΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ (ΕΔΑ) (Ι. Πασαλίδης)	939902	24,42	79	26,33
ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ (Σ. Βενιζέλος, Γ. Παπανδρέου)	795445	20,67	36	12,0
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Σ. Μαρκεζίνης, Σ. Παπαπολίτης)	408787	10,62	10	3,33
ΕΝΩΣΗ ΛΑΪΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ (Κ. Τσαλδάρης, Π. Κανελλόπουλος, Σ. Στεφανόπουλος κ.α)	113358	2,94	4	1,33
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	4009	0,10	-	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ	2339	0,06	-	-

13: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974, Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφορήσεως, Αθήνα 1977, σ. 40, 41.

ΕΚΛΟΓΕΣ 29^{ης} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961

Οι εκλογές έγιναν με σύστημα ενισχυμένης αναλογικής με υπηρεσιακό πρωθυπουργό τον Κ. Δόβα. Για πρώτη φορά μετά το 1928 ένα πολιτικό κόμμα (ΕΡΕ) του Κ. Καραμανλή περνούσε το 50% αλλά το αποτέλεσμα αμφισβητήθηκε έντονα από την αντιπολίτευση ως αποτέλεσμα <βίας> και <νοθείας>. Είναι γεγονός ότι μετά τις εκλογές του 1958, στις οποίες η αριστερή ΕΔΑ σημείωσε μεγάλη επιτυχία, εντάθηκαν οι διώξεις κατά των στελεχών της, με κορυφαίο γεγονός τη σύλληψη του Μανόλη Γλέζου τον Δεκέμβριο του 1958. Οι διώξεις συνεχίστηκαν και στις δημοτικές εκλογές τον Απρίλιο του 1959. Στις εκλογές του Οκτωβρίου του 1961 καταγγέλλθηκαν παρατυπίες που αφορούσαν τον τρόπο με τον οποίο ψήφισαν οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι στρατιωτικοί και η αστυνομία και <βία> που ασκήθηκε σε ψηφοφόρους της ΕΔΑ κυρίως στην επαρχία. Η αριστερά κατήγγειλε προ των εκλογών και οργανωμένο κρατικό σχέδιο εναντίον της (σχέδιο Περικλής). Τα κόμματα του κέντρου μέχρι τις εκλογές του 1961 αντιμετώπιζαν μάλλον χλιαρά τη κατάσταση. Μετά τις εκλογές όμως, όπου κατεβαίνουν ενωμένοι υπό τον Γ. Παπανδρέου, η στάση τους έναντι της κυβέρνησης Καραμανλή σκλήρυνε πολύ και εκφράστηκε από τον Γ. Παπανδρέου ως <ανένδοτος αγώνας> που είχε την έννοια μια συνεχούς και συνολικής αμφισβήτησης τις νομιμότητας της κυβέρνησης.^{14,15}

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ¹⁶

Πληθυσμός: 7643808

Εγγεγραμμένοι: 5688298

Ψηφίσαντες: 4640512

Άκυροι ψήφοι : 19761

Έγκυροι ψήφοι: 4620751

Έδρες: 300

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΕΘΝΙΚΗ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΡΕ) (Κ. Καραμανλής)	2347824	50,80	176
ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΕΝΤΡΟΥ – ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ (Γ. Παπανδρέου, Σ. Μαρκεζίνης)	1555442	33,65	100

14: Ιστορία του νέου Ελληνισμού, τόμος 9^{ος}, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 30, 31, 32.

15: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΣΤ, Εκδοτική Αθηνών, 2000, σ. 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206.

16: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974, Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφορήσεως, Αθήνα 1977, σ. 41, 42.

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΠΑΝΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ ΕΛΛΑΔΟΣ (Διοικούσα επιτροπή)	675867	14,62	24
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ	41618	0,89	-

ΕΚΛΟΓΕΣ 3^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1963

Οι εκλογές αυτές διεξήχθησαν επίσης με σύστημα ενισχυμένης αναλογικής από την υπηρεσιακή κυβέρνηση του Σ. Μαυρομιχάλη. Στις εκλογές αυτές η Ένωση Κέντρου με αρχηγό τον Γ. Παπανδρέου καταλαμβάνει τη πρώτη θέση, δεν διαθέτει όμως την πλειοψηφία στη βουλή. Το αποτέλεσμα αυτό, η σχετική δηλαδή και όχι απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή της Ένωσης Κέντρου, και η απόφαση του Γ. Παπανδρέου να μη συμπράξει με την αριστερά, οδήγησαν σύντομα στη προκήρυξη νέων εκλογών¹⁷.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ¹⁸

Πληθυσμός: 8404080

Εγγεγραμμένοι: 5662965

Ψηφίσαντες: 4708791

Άκυροι ψήφοι : 35632

Έγκυροι ψήφοι: 4667159

Έδρες: 300

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ (Γ. Παπανδρέου)	1962079	42,04	138
ΕΘΝΙΚΗ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΡΕ) (Κ. Καραμανλής)	1837377	39,37	132
ΕΝΙΑΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ (ΕΔΑ) (Ι. Πασαλίδης)	669267	14,34	28
ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ (Σ. Μαρκεζίνης)	173981	3,73	2
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ	24455	0,52	-

17: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΣΤ, Εκδοτική Αθηνών, 2000, σ. 208

18: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974, Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφορήσεως, Αθήνα 1977, σ. 42, 43.

ΕΚΛΟΓΕΣ 16^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1964

Στις εκλογές αυτές, που έγιναν με το σύστημα της ενισχυμένης αναλογικής, νικήτρια παράταξη ήταν η < Ένωση Κέντρου > του Γ. Παπανδρέου με ποσοστό 52,71% και 171 έδρες στη βουλή. Οι δυνάμεις του κέντρου έχουν απόλυτη πλειοψηφία στη βουλή και σχηματίζουν κυβέρνηση. Ο Σ. Βενιζέλος πέθανε κατά την διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας. Νέος αρχηγός της <εθνικής ριζοσπαστικής ένωσης.> (ΕΡΕ) μετά την αποχώρηση του Κ. Καραμανλή είναι ο Π. Κανελλόπουλος. Οι εκλογές αυτές είναι οι τελευταίες πριν από τη δικτατορία¹⁹ της 21^{ης} Απριλίου του 1967 η οποία παρέμεινε στην εξουσία μέχρι το 1974. Το υψηλό ποσοστό που συγκέντρωσε η Ένωση Κέντρου δεν της εξασφάλισε ομαλή και μακρά διακυβέρνηση. Επεμβάσεις από το παλάτι, ενδοπαρταξιακές και προσωπικές διαφορές, ο ξένος παράγων και άλλοι λόγοι, οδήγησαν τη πολιτική ζωή σε αρρυθμία με συνεχείς εναλλαγές κυβερνήσεων που τελικά έδωσαν το πρόσχημα στη χούντα των συνταγματαρχών να καταλύσει τη δημοκρατία στις 21/4/67, ανατρέποντας την τελευταία προδικτατορική κυβέρνηση του Π. Κανελλόπουλου.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ²⁰

Πληθυσμός: 8404080

Εγγεγραμμένοι: 5662965

Ψηφίσαντες: 4626396

Άκυροι ψήφοι : 27557

Έγκυροι ψήφοι: 4598839

Έδρες: 300

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ (ΕΚ) (Γ. Παπανδρέου)	2424477	52,71	171
ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ (Π. Κανελλόπουλος)	1621546	35,26	107
ΕΝΙΑΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ (Ι. Πασαλίδης)	542865	11,80	22
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ	9951	0,23	-

19: Μεγάλη Ιστορία του 20^{ου} Αιώνα, τόμος 6, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2002, σ. 247 - 272.

20: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974, Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφορήσεως, Αθήνα 1977, σ. 43, 44.

ΕΚΛΟΓΕΣ 17^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1974

Είναι οι πρώτες εκλογές στην Ελλάδα μετά από περίπου 11 χρόνια. Είχε μεσολαβήσει η επτάχρονη δικτατορία. Οι εκλογές αυτές έγιναν με το σύστημα της ενισχυμένης αναλογικής και νικήτρια ήταν η < Νέα Δημοκρατία >, το κόμμα που ίδρυσε ο Κ. Καραμανλής μετά την επάνοδό του στην Ελλάδα από τη Γαλλία. Δεύτερο ήταν το κόμμα < Ένωση Κέντρου – Νέες Δυνάμεις > με αρχηγό το Γ. Μαύρο και τρίτο το < Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα > (ΠΑΣΟΚ) του Α. Παπανδρέου. Τα κόμματα της αριστεράς, (ΚΚΕ, ΕΔΑ κλπ) ως < Ενωμένη Αριστερά > με τον Η. Ηλιού κατέλαβαν την τέταρτη θέση. Τα κόμματα Νέα Δημοκρατία και ΠΑΣΟΚ θα αναδειχθούν στους δύο μείζονες πόλους του πολιτικού μας συστήματος, που πρωταγωνιστούν τα τριάντα τελευταία χρόνια. Ένα ακόμα γεγονός των εκλογών αυτών είναι και η κάθοδος επίσημων κομμουνιστικών σχηματισμών που είχαν τεθεί εκτός νόμου το 1947. Μετά από 27 χρόνια παρανομίας, το ΚΚΕ νομιμοποιήθηκε. Μετά τη λύση του πολιτειακού με το δημοψήφισμα της 8^{ης} Δεκεμβρίου του 1974, η Βουλή που προέκυψε από τις εκλογές αυτές ψήφισε και το ισχύον σύνταγμα της χώρας.^{21,22}

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ²³

Πληθυσμός: 8893835

Εγγεγραμμένοι: 6241066

Ψηφίσαντες: 4963558

Άκυροι ψήφοι : 54584

Έγκυροι ψήφοι: 4908974

Έδρες: 300

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Κ. Καραμανλής)	2669133	54,37	220
ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ ΝΕΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ (Γ. Μαύρος)	1002559	20,42	60
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΠΑΣΟΚ) (Α. Παπανδρέου)	666413	13,58	12
ΕΝΩΜΕΝΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ (Η. Ηλιού)	464787	9,47	8

21: Δημητρόπουλος Α, Γενική Συνταγματική Θεωρία, Τόμος Α', Εκδόσεις Α. Σάκκουλας, 2004, σ. 355-359.

22: Μεγάλη Ιστορία του 20^{ου} Αιώνα, τόμος 7, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2002, σ. 240, 241, 242.

23: Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974, Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφορήσεως, Αθήνα 1977, σ. 1, 2, 3, 4.

ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ	ΨΗΦΟΙ		ΕΔΡΕΣ
	Αριθμός	%	Αριθμός
ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Π. Γαρουφαλιάς)	52768	1,08	-
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ (Ι. Ζιγδης)	8509	0,17	-
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ – ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ι. Διαμαντόπουλος, Δ. Μπενετάτος)	975	0,02	-
ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ(ΕΚΚΕ)	1539	0,03	-
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	42291	0,86	-

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά τη περίοδο 1940 – 1974 έγιναν στην Ελλάδα δέκα βουλευτικές εκλογές. Οι πρώτες δύο με απλή αναλογική και οι άλλες με κάποια παραλλαγή ενισχυμένης αναλογικής.

Οι πρώτες πραγματοποιήθηκαν την 31^η Μαρτίου του 1946 δέκα περίπου χρόνια από τις προηγούμενες του 1936. Οι εκλογές αυτές επανέφεραν την Ελλάδα σε δημοκρατικές, κοινοβουλευτικές διαδικασίες. Οι δεύτερες έγιναν την 5^η Μαρτίου του 1950 με χαρακτηριστικό γνώρισμα τη πολυδιάσπαση των πολιτικών δυνάμεων ενώ οι τρίτες την 9^η Σεπτεμβρίου του 1951 όπου οι πολιτικές δυνάμεις, λόγω και του εκλογικού νόμου, παρουσιάζονται συσπειρωμένες. Οι τρεις αυτές εκλογικές αναμετρήσεις έδωσαν μεγάλο αριθμό βραχύβιων, ασταθών κυβερνήσεων με πρωθυπουργούς τους Κ. Τσαλδάρη, Δ. Μάξιμο, Θ. Σοφούλη, Α. Διομήδη και ακολούθως Σ. Βενιζέλο και Ν. Πλαστήρα.

Η τέταρτη αναμέτρηση πραγματοποιήθηκε την 16^η Νοεμβρίου του 1952. Ο Ελληνικός Συναγερμός του Α. Παπάγου με το 49,22% των ψήφων καταλαμβάνει 240 έδρες επί συνόλου 300 στη Βουλή. Η επόμενη αναμέτρηση έγινε την 19^η Φεβρουαρίου του 1956 όπου η Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση, που αντικατέστησε το Συναγερμό με επικεφαλής τον Κ. Καραμανλή, έρχεται δεύτερη με ποσοστό 47,38%, αλλά πρώτη σε έδρες στη Βουλή (165 επί 300). Οι γυναίκες ψηφίζουν για πρώτη φορά. Οι εκλογές της 11^{ης} Μαΐου του 1958 ανέδειξαν νικητή τον Κ. Καραμανλή με 41,16% και 171 έδρες στη Βουλή όπως και οι επόμενες της 29^{ης} Οκτωβρίου του 1961 με ποσοστό 50,80% και 176 έδρες που όμως αμφισβητήθηκαν έντονα από την αντιπολίτευση που κατήγγειλε την κυβέρνηση για βία και νοθεία. Στις τέσσερις αυτές αναμετρήσεις η δεξιά παράταξη είναι συμπαγής και επιτυγχάνει αυτοδυναμία στη Βουλή με σταθερές κυβερνήσεις (Παπάγος από 19/11/52 έως 6/10/55 και ακολούθως Κ. Καραμανλής μέχρι 19/6/63).

Η επόμενη αναμέτρηση των πολιτικών δυνάμεων έγινε την 3^η Νοεμβρίου του 1963 και η Ένωση Κέντρου υπό τον Γ. Παπανδρέου έρχεται πρώτο κόμμα με ποσοστό 42,04%, και καταλαμβάνει 138 έδρες επί συνόλου 300. Η απόφαση της Ενώσεως Κέντρου να σχηματίσει αυτοδύναμη κυβέρνηση χωρίς την σύμπραξη με την αριστερή ΕΔΑ οδήγησε στις εκλογές τις 16^{ης} Φεβρουαρίου 1964 τις οποίες κέρδισε τελικά με το εξαιρετικά υψηλό ποσοστό του 52,71% καταλαμβάνοντας 171 από τις 300 έδρες του κοινοβουλίου. Θα έλεγε κανείς ότι με την πλειοψηφία αυτή η κυβέρνηση που προέκυψε, υπό τον Γ. Παπανδρέου, θα είχε μακροήμερευση και τα πολιτικά πράγματα στη χώρα θα εξελίσσονταν ομαλά. Όμως οι επεμβάσεις από το παλάτι στο έργο της κυβέρνησης, οι εσωτερικές διαφορές του κυβερνώντος κόμματος, ο ξένος παράγων και άλλα, οδήγησαν την πολιτική ζωή σε αρρυθμία, σε εναλλαγές κυβερνήσεων, που τελικά έδωσαν το πρόσχημα στην επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών της 21^{ης} Απριλίου που επισώρευσε τα γνωστά δεινά στη χώρα. Η περίοδος 1964 – 1967, απασχόλησε και απασχολεί ακόμα τους ασχολούμενους με την ιστορία της εποχής αλλά και τους απλούς πολίτες.

Μετά τη πτώση της δικτατορίας έγιναν οι τελευταίες βουλευτικές εκλογές της περιόδου που εξετάζουμε δηλαδή στις 17 Νοεμβρίου 1974 μετά από παρέλευση 11 περίπου ετών από τις προηγούμενες. Τις εκλογές αυτές κέρδισε το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, που ίδρυσε με την επάνοδό του στην Ελλάδα ο Κ. Καραμανλής, με ποσοστό 54,37% και 220 έδρες στη Βουλή. Οι εκλογές αυτές εγκαινιάζουν τη μεγαλύτερη, χρονικά, ομαλή δημοκρατική κοινοβουλευτική περίοδο της χώρας, που διαρκεί μέχρι σήμερα. Μετά τη λύση του πολιτειακού που έδωσε ο λαός με το δημοψήφισμα στις 8/12/74, η Βουλή αυτή ψήφισε και το ισχύον Σύνταγμα της χώρας, δηλαδή της Ελληνικής Προεδρευόμενης Δημοκρατίας. Στις εκλογές αυτές εμφανίσθηκαν τα πολιτικά κόμματα της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ που πρωταγωνιστούν, σαν κύριοι πολιτικοί πόλοι, μέχρι σήμερα. Η Ελληνική δημοκρατία έκανε τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια δειλά και δύσκολα βήματα, ακολούθως έπεσε σε λήθαργο την περίοδο της δικτατορίας αλλά, τελικά, επανήλθε με σίγουρο βήμα και από το 1974 μέχρι σήμερα δυνάμωσε και ωρίμασε με αποτέλεσμα η Ελλάδα να είναι τώρα μέλος της μεγάλης ευρωπαϊκής δημοκρατικής οικογένειας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αυτή αναφέρεται στις βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα την περίοδο 1940 – 1974. Εξετάζει τις δέκα αναμετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν τη περίοδο αυτή, με πρώτη την αναμέτρηση της 31^{ης} Μαρτίου 1946 και τελευταία αυτή της 17^{ης} Νοεμβρίου 1974. Εξετάζονται τα εκλογικά συστήματα που ίσχυσαν, οι πολιτικές δυνάμεις που συμμετείχαν σε κάθε αναμέτρηση, οι ηγεσίες των παρατάξεων, τα αποτελέσματα των αναμετρήσεων, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και οι επιπτώσεις τους στη γενικότερη πορεία της χώρας. Η κοινοβουλευτική δημοκρατία τα μεταπολεμικά χρόνια ξεκίνησε με αβέβαια βήματα το 1946, καταργήθηκε τη περίοδο 67 – 74 από τη δικτατορία των συνταγματαρχών, αλλά επανήλθε δυνατή και με συνεχή πρόοδο από το 1974 μέχρι τις μέρες μας.

Λέξεις κλειδιά: βουλευτικές εκλογές, Ελλάδα.

SUMMARY

This survey cites the parliamentary elections in Greece from 1940 to 1974. It examines ten confrontations which took place during this period. The first one took place at 31/04/1946 and the last one at 17/11/1974. This survey also examines the system of each election, the political forces which took part in each confrontation, the leaders of the political commas, the results of the elections and their effects to the political life of Greece. The parliamentary democracy after the Second World War started in 1946 but it stopped from 1967 to 1974 due to the dictatorship. Finally, the parliamentary democracy was established in Greece from 1974 to nowadays.

Key words: parliamentary elections, Greece.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αποτελέσματα εκλογών 1946 –1977

Εκδόσεις Διάλογος, Αθήνα 1981.

Γονατάς Αλκιβιάδης Πολιτική Ιστορία της Ελλάδος

Τόμοι Α, Δ, Ε

Αθήνα 2003.

Δημητρόπουλος Ανδρέας Γενική Συνταγματική Θεωρία

Τόμος Α΄

Εκδόσεις Α. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2004.

Έκθεση εκλογικού υλικού 1909 – 1967.

Πνευματικό Ίδρυμα Γεωργίου Παπανδρέου

Επιμέλεια Κ. Βαρελά.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους.

τόμος ΙΣΤ.

Εκδοτική Αθηνών, 2000.

Ιστορία του Νέου Ελληνισμού,

τόμοι 9, 10.

Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003.

Κατάλογος εκλογικών αποτελεσμάτων 1843 – 1964

Κατάλογος κυβερνήσεων 1909 –1964.

Πνευματικό Ίδρυμα Γεωργίου Παπανδρέου, Επιμέλεια Π. Πετρίδης, Κ. Βαρελά.

Μεγάλη Ιστορία του 20^{ου} Αιώνα

τόμοι 5, 6, 7, 8, 9.

Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2002.

Μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα 1946 – 1974.

Γενική γραμματεία τύπου και πληροφοριών, διεύθυνση πληροφόρησης, Αθήνα 1977.

